

TITULUS V.

De Concordatis Galliaë.

DUBIUM UNICUM.

Quæ & qualia sint Concordata Galliaë ?

Concordata
Gallia ex
ponuntur.

§. 1. **U**T curiosus Lector quoque notitiam habeat Concordatorum Galliaë cum Sede Apostolica initorum, non minùs gratum, quàm utile futurum arbitratus sum, eorum seriem compendio tradere.

Compendi-
osa relatio
ne.

§. 2. Sciendum ergo est, quod post abolitionem pragmaticæ sanctionis, quæ in Regno Franciaë circa provisiones beneficiorum contra Apostolica Decreta, etiam tum vigeat, *Franciscus* ejusce nominis primus Rex Galliarum, anno 1515. Bononiam se conferens, cum *Leone X.* Pontifice Maximo, nomine totius Regni Galliarum, in certa perpetuæ pacis, & concordiaë pæncta convenerit, quorum capita præcipua sunt hæc.

Eorum
pæncta se-
quuntur.

§. 3. Inprimis, ut Rex Galliaë faciat nominationem ad Archiepiscopatus & Episcopatus, Abbatias, Prioratus, & Monasteria, & Papa conferat; in aliis verò dignitatibus inferioribus, & beneficiis quibuscumque conceditur Ordinariis collatoribus libera collatio in omnibus mensibus, juxta juris communis dispositionem: ita tamen, quod conferant unum Canonicatum in unaquaque Ecclesia Cathedrali & Metropolitana, uni Magistro, Licenciato, aut Baccalaureo formato in Theologia, qui per decennium studuerit cum onere prædicationis, & S. Scripturæ lectionis, & insuper tertiam partem omnium dignitatum, & aliorum quorumcumque beneficiorum vacantium in quatuor mensibus anni, videlicet 1. 4. 7. & 10. mense, post acceptionem Concordatorum, similiter Viris literariis graduatis, & nominatis per Universitates conferant.

Et expli-
candus.

§. 4. Denique quod non solùm nullæ gratiæ expectativæ, nec reservationes generales, & speciales ad beneficia Regni à Sede Apostolica emanare possint, sed neque lites & causæ beneficiales deinceps in Romana Curia tractari & agitari, ut plenius cognoscere licebit ex ipsa *Francisci I.* præfatione, & subsequente *Leonis Papæ X.* Constitutione.

PRÆ-

PRÆFATIO FRANCISCI REGIS.

FRANCISCUS DEI GRATIA FRANCORUM
Rex, Mediolani Dux: Astenſis Comes, ac Genuæ Do-
minus. Omnibus literas has lecturis ſalutem.

NUM. I. Cum non pridem ſuperſtite adhuc LUDOVICO
mem. commendabilis Rege, Socero Noſtro (cujus animæ
propitietur Altiffimus) ſacrum Lateran. Concilium ſæpius
editis decretis, eundem Socerum Noſtrum ad ejuſdem Con-
cilio conventum evocaſſet, cum eoque Regni Noſtri Curias
ſummas (quas parlamentarias vocamus) Eccleſiam in ſuper
univerſam Gallicam, cunctasque Regni Noſtri gentes, Del-
phinatusque Noſtri potentatus admonendos cenſuiſſet, ut
ſi quid auctoritatis priſcæ afferre, ſi qua jura citare, ſi rationes
conſentaneas palàm ediſſerere poſſe confiderent, quò minùs
ſanctio pragmatica ejuſdem Concilii auctoritate ac ſenten-
tia antiquaretur, abrogaretur, induceretur, irritaque etiam, &
nulla pronunciaretur & ſchiſmatica; id infra diem dictis de-
cretis præfixam efficerent. Quo neglecto, talis denique ſa-
cro approbante Concilio decerneretur; dudum autem, ſta-
timque Nobis diademático ſaſtigio Divina benignitate au-
ctis, Regnumque auſpicatò ineuntibus, cum ruruſ hujusce-
modi edicta alia atque alia ab eadem auctoritate manantia,
Nobis innotuiſſent, Noſtrisque Curiis Eccleſiæ Gallicanæ,
ac ſubditis populis edicto noviffimo ac cauſæ peremptorio
ſpes omnis eſſet purgandæ moræ præciſa, ut ſi ulteriuſ

*Narrat hic
Rex adum
fuiffe ſub
Ludovico
12. Rege, de
abolitione
pragmatica
ſanctiõis.*

cunctari in animum induxissemus, futurum omnino videremur in hæc discrimina incidere, quæ ante dictæ pragmaticæ sanctionis decretum hoc in Regno Nostro, patriaque Delphinali locum sibi vendicabant.

*Simulque
exponit in-
commoda
ex publica
tione dictæ
pragmaticæ
pregnata.*

II. Ideo Nos animo reputantes, quanta olim ante illius pragmaticæ sanctionis promulgationem, indignitas rerum, ac deformitas in Regno Nostro, patriaque Delphinali grassaretur, cum videlicet res nummaria (quibus veluti nervis Respublica subnixæ est) ea maximè ac præcipuè ratione exhauritur, cum Præsulibus & Antistitibus Sacerdotiorum conferendorum libertas, facultasque adimeretur: cum peregrini, & incolæ sacerdotiis Gallicis sæpenumerò donarentur, cum diplomatibus Apostolicis, quæ expectativas nuncupabant, generatim figillatimque superstitem hominum, spirantiumque sacerdotia electiva, mixta ac collativa in diem mortis eorum conferrentur, qui eis fungebantur: id quod cum bonis moribus non convenit, tum verò alieni fati votum habet adjunctum. Postremò cum sacerdotiorum controversiæ, litesque sacræ in Curia Romana disceptarentur, ingenti Nostrorum hominum dispendio & incommodo, ex quo sequi plerumque necesse erat, ut qui vel sumptibus suppeditandis, vel labori sufficere nequirent, hi aut juri suo cedere, aut causas deferere, ac pro derelictis habere cogentur; simul ea accedebat deformitas, ut literarum studiosi, & disciplinis liberalibus incumbentes, aut sacerdotia adipisci nequirent, aut qui adipisci cuperent, literarum studium abjicere, aut certè deponere cogentur, passimque per urbes errabundè vagari, ut id periculum imminere videretur, ne literarum tandem

amor

amor, & scientia per incuriam exolescerent. Cum igitur summoperè Nobis videndum esse existimarem, ne hujusmodi indignitas in Regno Nostro exoriretur, id quod futurum intelligebamus, tempori utique inserviendum esse duximus, ac rebus Nostris periclitantibus pro re nata consulendum; imminentiæque detrimenta minore ac leviore dispendio redimenda.

III. Quare cum Bononiam cum omni Nostro comitatu venissemus, exhibendæ gratiæ reverentiæ sanctissimo Patri Nostro LEONI X. Pontifici summo, quam ei Franciæ Reges majores Nostros, ut proximos, ac maximos sacrosanctæ Ecclesiæ filios, exhibuisse novimus, obnixis precibus ab eo contendimus, ut si pragmaticæ nomen omnino esset abrogandum, saltem vice illius, bona sua, Concilijque venia, veras certas Nobis leges, conditionesque meditari, comminisci que liceret, quibus Imperium Nostrium supradictum in posterum uteretur. quod ad ea quidem pertinet, quæ sanctione pragmatica cavebantur; quibus Nostris precibus exorata Pontificis sanctitas [nam ei quoque cordi erat Regni Nostri Ecclesias rectè atque ordine administrari] haud egrè Nobis indulxit, ut conventa quædam Nobis meditari, commentari que liceret pragmaticæ sanctionis vicem Regno ac potentatui supradicto utiq; præbitura, quæ ipsa ejusdem Concilii auctoritate, assensuq; confirmarentur, quam homologationem vocant, cum irritante decreto. Hujus commentationis curam, cum tunc sua sanctitas & Nos mandavissimus viris quibusdã consultissimis, ita confecta temperataq; sunt ea contenta, ut pleraq; pragmaticæ sanctionis capita firma Nobis posthac rataq;

*Idco loco
prædictæ
sanctionis
pragmaticæ
inita sunt
infra scrip-
ta Concors
data.*

futura sint, qualia sunt ea, quæ de reservationibus in univ-
 sum, aut sigillatim factis statuunt, de collationibus, de causis,
 de frustratoriis appellationibus, de antiquatione Constituti-
 onis Clementinæ, quam literis vocant, de liberè quietèque
 possidentibus, de concubinariis, quædamque alia, quibus ni-
 hil iis conventis derogatum, abrogatumve fuit, nisi si in qui-
 busdam capitibus nonnulla interpretanda, immutandave
 censuimus, quod ita referre utilitatis publicæ arbitraremur.
 Quod ad electiones pertinet, minimè quod optabamus, ob-
 tinere potuerimus, causis in dictis conventis latissimè insertis,
 ac nihilò secius tamen cum, ab ejusdem Pontificis sanctitate
 dilationem semestrem impetrassemus iis rebus transigendis,
 super iisque viros multos doctrina eximia, literarumque pe-
 ritia præditos, usuque rerum calentissimos consuluissemus,
 tandem de eorum scientia, quando ita ferebat ratio, diffi-
 cultasque temporis, rerumque Nos circumstantium necessitas,
 sæpe dicta conventa in Regno Nostro ac Delphinatu pro-
 mulganda censuimus, ita ut sanctionis vicem, instarque ple-
 num habeant, quorum conventorum seu approbationis con-
 siliii tenor sequitur, & est talis.

TENOR CONCORDATORUM GALLIÆ.

LEO PAPA X.

*Leonis Papa
10. Constit.
20. Bullarum
tom. 1.*

AD perpetuam rei memoriam. Primitiva illa Ecclesia in angulari
 petra à Salvatore Nostro JESU CHRISTO fundata, Apostolo-
 rum præconiis elata, Martyrumque sanguine consecrata, & au-
 cta, ubi primùm juvante Domino, per Orbem terrarum lacertos
 movere

inovere cœpit, providè attendens quantum oneris humeris impositum haberet, quot oves pascere, quot custodire, ad quot etiam remotissima loca oculos intendere oporteret, Divino quodam consilio parochias instituit, Diœceses distinxit, Episcopos creavit, & Metropolitanos præfecit, ut tamquam membra capiti obsequentia, cuncta secundùm ejus voluntatem salubriter in Domino gubernarent, & tamquam rivuli à perenni fonte, Romana videlicet Ecclesia derivantes, ne angulum quidem Dominici agrum irrigatum dimitterent. Unde sicut alii Romani Pontifices Prædecessores Noltri suo tempore omni studio curarunt, ut dicta Ecclesia uniretur, & in sancta unione sine ruga, & macula conservaretur, & omnes vepres ab eadem Ecclesia abolerentur, cui proprium est, Divina opitulante gratia, virtutes colere, & vitia radicitus extirpare, ita & Nos tempore Nostro, & præsentis durante Concilio ea facere, & curare debemus, quæ unioni & conservationi ejusdem Ecclesiæ conducere videntur. Ea propter omnes spinas quæ unioni hujusmodi obsistunt, & Segerem Domini pullulare non sinunt, tollere prorsus & extirpare, ac virtutes in ea Domini inserere satagimus.

*Exordium
ab Unitate
Ecclesiæ
Romane
preservanda.*

N. I. Sanè inter arcana mentis Nostræ revolventes, quod tractatus inter piæ memoriæ PIUM II. SIXTUM IV. INNOCENTIUM VIII. ALEXANDRUM VI. & JULIUM II. Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, & claræ memoriæ Reges Franciæ Christianissimos, super abrogatione certæ Constitutionis in dicto Regno Franciæ vigentis, quæ pragmatica vocatur, habiti fuerunt. Et licet PIUS II. præfatus Nunciis ad claræ memoriæ LUDOVICUM XI. Franciæ Regem destinatis, tantis eidem persuaserit rationibus, ut Rex ipse pragmaticam sanctionem hujusmodi, tamquam in seditione & schismatis tempore natam, suis patentibus literis abrogaverit, tamen hujusmodi abrogatio, nec etiam literæ Apostolicæ præfati SIXTI super Concordata cum oratoribus præfati Regis LUDOVICI ad præfatum SIXTUM Prædecessorem destinatis habita expeditæ, per Prælatos, & personas Ecclesiasticas dicti Regni receptæ fuerunt, nec ipsi Prælati & personæ Ecclesiasticæ illis parere, nec monitis INNOCENTII & JULII prædictorum aures præbere, sed eidem pragmaticæ Constitutioni inhærere voluerunt.

Quis gratia concordia cum Regibus Franciæ tractata fuit, pro abrogatione pragmaticæ ibi vigentis, eamque Ludovicus XI. abrogavit, sed non fuit observata.

II. Unde præfatus JULIUS Prædecessor in præsentis Concilio Lateranensi universalem Ecclesiam repræsentante, per eum legitimè indicto, abrogationis pragmaticæ sanctionis hujusmodi negotium, & illius discussionem Venerabilium Fratrum suorum Cardinalium, de quorum numero tunc eramus, & aliorum Prælatorum Congregationibus, relationemque discussoforum sibi, & eidem Concilio faciendam commisit, Gallicosque Prælatos, Capitula Ecclesiarum, Monasteriorum Conventus, ac parlamenta, & Laicos illis faventes, cujuscumque dignitatis, etiam si Regalis existerent, sanctione

Ideo Julius 2. concilium Lateranense induxit, ut ibidem super eisdem pragmaticæ abrogatione ageretur.

prædicta utentes, seu illam approbantes, omnesque & singulos alios sua communiter, vel divisim interesse putantes, per edictum publicum, cum ad partes illas tutus non pateret accessus, in certis Ecclesiis tunc expressis affigendum moneri, & citari infra certum competentem terminum præfigendum, ad comparandum coram eo in Concilio præfato, causasque dicendum, quare sanctio præfata in concernentibus auctoritatem, dignitatem, & unitatem Ecclesiæ Romanæ & Apostolicæ sedis, sacrorumque Canonum, & Ecclesiasticæ libertatis violationem, nulla & invalida declarari, decerni, & abrogari non deberet.

*Boque des
functo, hic
Pontifex ad
ulteriora
processit,
cum qua
Rex Fran-
ciscus l.
personaliter
præloquit.*

III. Et cum super iis, in forma juris in præfato Concilio Lateranensi procederetur, dictusque Julius prædecessor (sicut Domino placuit) rebus fuisset humanis exemptus, Nosque Divina favente Clementia ad summi Apostolatus apicem assumpti fuisset, & contra Prælatos, Capitula, Conventus, & personas hujusmodi ad nonnullos actus processissemus, tandem considerantes pacem esse vinculum charitatis, & spirituales virtutes, qua salvamur dicente Domino: *Qui biberit aquam, quam ego dabo ei bibere, non sitiet in æternum.* & quod in pace consistat salus universorum, Cassiodoro testante, omni quippe Regno desiderabilis debet esse tranquillitas, in qua & populi proficiunt, & utilitas gentium custoditur, matura deliberatione cognovimus, non per Nuncios, aut Legatos Nostros, sed in præstatione obedientiæ filialis, quam charissimus in Christo filius Noster *Franciscus* Francorum Rex Christianissimus personaliter Nobis præstitit, hæc cum Majestate sua coram discutere, eumque paternis hortari monitis, ut ad laudem Dei, & sui honorem, prompto animo libens, ac volens dictæ pragmaticæ sanctioni abrenunciare, & secundum Canones, & Constitutiones S. R. E. quemadmodum ceteri Christiani vivere, mandatis Apostolicis, & provisionibus, quæ à sede Apostolica pro tempore emanarent, parere, & obedire vellet.

*Ac Consti-
tutiones hic
enunciata
inter eos-
dem inita
fuere.*

IV. Et cum ex electionibus, quæ in Ecclesiis Cathedralibus, & Metropolitanis, ac Monasteriis dicti Regni à multis annis citra fiebant, grandia animarum pericula provenirent, cum pleræque per abusum sæcularis potestatis, nonnullæ verò, præcedentibus illicitis & simoniacis pactioibus, aliæ particulari amore, & sanguinis affectione, & non sine perjurii reatu fierent, cum electores ipsi, etiam si ante electionem per eos faciendam, magis idoneum, & non eum, quem promissione aut datione alicujus rei temporalis, seu prece vel precibus per se vel alium interpositis, electionem procurare didicissent, eligere sponte jurarent, juramentum hujusmodi non servarent, sed contra proprium hujusmodi juramentum in animæ suæ præjudicium venirent, ut Nobis notoriè constat ex crebris absolutionibus, & rehabilitationibus à Nobis, & prædecessoribus Nostris petitis, & obtentis: idem

FRANCISCUS Rex Nostris paternis monitis tamquam verus obedientiæ filius parere volens, tam pro dono obedientiæ, in qua magnum meritum vere consistit, quam pro communi, & publica Regni sui utilitate, in locum dictæ pragmaticæ sanctionis, ac singulorum Capitulorum in ea contentorum Constitutiones infrascriptas invicem tractatas, & cum Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus diligenter examinatas, & de eorum consilio cum præfato Rege Concordatas, per dilectum filium *Rogarium Barma* Regium Advocatum, oratorem suum, ad hoc ab eodem FRANCISCO Rege ad Nos destinatum, habentem ad hoc speciale & sufficiens mandatum, accepit: de eorundem Fratrum consilio, & unanimi consensu, ex certa Nostra scientia & potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, loco dictæ pragmaticæ Constitutionis, ac omnium & singulorum Capitulorum in ea contentorum, in dicto Regno, Delphinatu, & Comitatu Dien, ac Valentinen. infrascriptæ observentur Constitutiones.

V. Videlicet, quod Cathedralibus & Metropolitanis Ecclesiis in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis, nunc & pro tempore, etiam si per cessionem in manibus Nostris & Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium spontè factam, vacantibus illarum Capitula, & Canonici ad electionem seu postulationem inibi futuri Prælati procedere non possint, sed illarum occurrente hujusmodi vacatione, Rex Franciæ pro tempore existens unum gravem Magistrum, seu Licentiatum in Theologia, aut in utroque, seu in altero jurium Doctorum, aut Licentiatum in Universitate formosa, & cum rigore examinis, & in vigesimo septimo suæ ætatis anno ad minus constitutum, & aliàs idoneum, infra sex menses à die vacationis Ecclesiarum earundem computandos, Nobis, & Successoribus Nostris Romanis Pontificibus, seu sedi prædictæ nominare, & de persona per Regem hujusmodi nominata, per Nos, & Successores Nostros, seu sedem prædictam provideri: & si contingeret præfatum Regem personam taliter non qualificatam ad dictas Ecclesias sic vacantes nominare, per Nos & Successores Nostros, seu sedem hujusmodi de persona sic nominata eisdem Ecclesiis minimè provideri debeat, sed teneatur idem Rex infra tres alios menses à die recusatationis personæ nominatæ non qualificatæ, sollicitatori nominationem non qualificatam prosequenti, consistorialiter factæ intimandæ computandos, alium supradicto modo qualificatum nominare: alioquin ut dispendiosæ Ecclesiarum hujusmodi vacationi celeriter consulatur, Ecclesiæ tunc sic vacanti per Nos, & Successores Nostros, seu sedem hujusmodi de persona, ut præfertur, qualificata, nec non Ecclesiis per obitum apud sedem prædictam vacantibus semper, nulla dicti Regis præcedente

*Nimirum
super electionibus ad
Cathedrales & Metropolitanas Ecclesias, nec non de Ecclesiis per obitum vacantibus apud Sedem Apostolicam.*

nominacione, liberè provideri possit, decernentes electiones contra præmissa attentatas, ac provisiones per Nos, & Successores Nostros, seu sedem hujusmodi factas, nullas & invalidas existere.]

*Electio-
nis
busq; con-
sanguineo-
rum Regis,
aut subli-
mum pere-
sonarum,
aut mendi-
cantium
reforma-
torum.*

VI. Consanguineis tamen præfati Regis, ac personis sublimibus ex causa rationabili & legitima, in nominacione, & Apostolicis literis exprimens da, nec non Religiosis mendicantibus reformatis, eminentis scientiæ, & excellentis doctrinæ, qui juxta sui Ordinis regularia instituta ad gradus hujusmodi assumi non possint, sub prohibitione præmissa minimè comprehens is, sed de eorum personis dictis Ecclesiis pro tempore vacantibus, ad dicti Regis nominacionem, per Nos, & Successores Nostros, seu sedem hujusmo- di liberè provideri possit.

*Monasterio
isq; & be-
neficiis ele-
ctivis.*

VII. Monasteriis verò, & Prioratibus Conventualibus, & verè electivis, videlicet in quorum electionibus forma *c. quia propter.* servari, & confirmaciones electionum hujusmodi solemniter peti conlueverunt, in Regno, Delphinatu, & Comitatu hujusmodi nunc & pro tempore etiam per similem cessionem vacantibus, illorum Conventus ad electionem seu postulacionem Abbatis, seu Prioris procedere non possint, sed idem Rex illorum occurrente hujusmodi vacatione, Religiosum ejusdem Ordinis in ætate viginti trium annorum ad minus constitutum, infra simile tempus sex mensium à die vacationis Monasteriorum, & Prioratuum hujusmodi computandorum, Nobis, & Successoribus Nostris, aut sedi hujusmodi nominare, & de persona per Regem hujusmodi Monasterio vacanti nominata, per Nos, & Successores Nostros, seu sedem hujusmodi provideri; Prioratus verò personæ ad illum per eundem Regem nominatæ conferri debeat. Si verò idem Rex presbyterum sæcularem, vel Religiosum alterius Ordinis, aut minorem viginti trium annorum, vel aliàs inhabilem, Nobis aut Successoribus Nostris infra dictum semestrem, seu sedem hujusmodi nominaret, talis nominatus recusari, & nullatenus ipsi provideri debeat, sed Rex ipse infra trimestre à die recusationis supradicto modo intimandæ computandos, alium modo supradicto qualificatum Monasterio, seu prioratui tunc vacanti nominare, & de persona ad Monasterium nominata illi provideri: ad prioratum verò nominato, prioratus ipse per Nos, & Successores Nostros, seu sedem prædictam conferri debeat. Alioquin dictis novem mensibus effluxis, nulla seu de persona minùs idonea, & modo præmissa non qualificata facta nominacione, ac etiam vacantibus apud sedem prædictam semper, etiam nulla Regis expectata nominacione, per Nos, & Successores Nostros, seu sedem prædictam Monasteriis provideri; prioratus verò personis, ut præfertur, qualificatis dumtaxat conferri liberè possint: Electiones autem, & illarum confirmationes, nec non provisiones, per Nos & Successores Nostros, & sedem prædictam contra præmissa pro tempore factas nullas

nullas, irritas & inanes esse decernimus. Per præmissa tamen non intendimus in aliquo præjudicare Capitulis Ecclesiarum, & Conventibus Monasteriorum, & Prioratum, hujusmodi privilegia à Sede Apostolica proprium eligendi Prælatum obtinentibus, quominus ad electionem Episcoporum, ac Abbatum, & Priorum juxta privilegia in eis concessa liberè procedere possint, juxta formam in eorum privilegiis contentam; & si in eorum privilegiis forma aliqua expressa non fuerit, tunc formam Concilii Generalis c. *Quia propter*. Servare teneantur, dummodo de privilegiis sibi concessis hujusmodi per literas Apostolicas, seu alias authenticas scripturas docuerint, omni alia specie probationis eis in hoc adempta.

VIII. Volumus quoque, & ordinamus, quod in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis, de cætero non dentur aliqua gratiæ expectatiæ, ac speciales vel generales reservationes ad vacatura beneficia, per Nos, & sedem prædictam non fiant, & si de facto per importunitatem, aut alias à Nobis, & Successoribus Nostri, & sede prædicta emanaverint, illas irritas, & inanes esse decernimus. In Cathedralibus tamen, Metropolitanis, & Collegiatis Ecclesiis, in quarum statutis caveretur expressè, quod nullus ibidem dignitatem, personatum, administrationem vel officium obtinere possit, nisi in illis actu Canonicus existat, Canonicos (ad effectum dumtaxat inibi obtinendi dignitatem, personatum, administrationem vel officium hujusmodi, & non consequendum primam præbendam vacaturam) creare posse intendimus.

*De expectati-
vis & re-
servationsi-
bus tollen-
dis.*

IX. Statuimus insuper, quod Ordinarius collator in unaquaque Cathedrali, ac etiam Metropolitana Ecclesia Canonicatum & præbendam Theologalem inibi existentem conferre teneatur uni Magistro seu Licentiato, aut Baccalaureo formato in Theologia, qui per decennium in Universitate studii generalis privilegiata studuerit, ac onus residentiæ, lecturæ, & prædicationis actu subire voluerit, quique bis, aut semel ad minus per singulas hebdomadas, impedimento cessante legitimo, legere debeat, & quoties ipsum in hujusmodi lectura deficere contigerit, ad arbitrium Capituli, per subtractionem distributionum totius hebdomadæ puniri possit, & si residentiam deseruerit, de illis alteri provideri debeat, & ut liberiùs studio vacare possit, etiam si absens fuerit à Divinis, habeatur pro præsentem, ita ut nihil perdat. Præfatique Ordinarii collatores, seu patroni Ecclesiastici, quicumque fuerint, ultra dictam præbendam Theologalem, quam, ut præfertur, qualificato conferre tenentur, tertiam partem omnium dignitatum, personatum, administrationum, & officiorum, cæterorumque beneficiorum Ecclesiasticorum ad eorum collationem, provisionem, nominationem, præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem quomodolibet spectantium, viris literatis, graduatis, & per Universitates nominatis, hoc modo,

De Collationibus faciendis per Ordinarios.

videlicet, primo mense post præsentium acceptationem, & earundem publicationem, præfati Ordinarii collatores, dignitates, personatus, administrationes, & officia ad eorum collationem, provisionem, nominationem, præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem, ut præfertur, spectantia, graduatis hujusmodi, qui literas suorum graduum cum tempore studii debite insinuaverunt, conferre teneantur. Beneficia verò, quæ in duobus sequentibus mensibus vacare contigerit, illa juxta juris communis dispositionem, personis idoneis liberè conferre, seu personas idoneas ad illa præsentare possint. Beneficia autem, quæ in quarto mense vacare contigerit, viris graduatis per Universitatem nominatis, qui gradus, & nominationis literas cum tempore studii debite insinuaverint, conferre, seu præsentare teneantur. Beneficia verò, quæ quinto mense, & sexto vacare contigerit, simili modo personis idoneis liberè conferre, seu personas ad illa præsentare possint. Beneficia autem, quæ septimo mense vacare contigerit, graduatis, qui simili modo literas gradus cum tempore studii debite insinuaverint, conferre teneantur. Beneficia verò, quæ octavo & nono mensibus vacare contigerit, pari modo personis idoneis conferre, seu personas idoneas ad illa præsentare teneantur. Beneficia autem quæ mense decimo vacare contigerit graduatis nominatis, qui gradus, & nominationis literas cum tempore studii debite insinuaverint, per eisdem Ordinarios conferri, seu ipsi ad illa præsentari debeant. Beneficia autem, quæ undecimo, & duodecimo mensibus vacare contigerit, per eisdem Ordinarios personis idoneis juxta juris communis dispositionem conferri, seu ipsi ad illa præsentari debeant. Si quis verò cujuscumque status, etiam si Cardinalatus, Patriarchalis, Archiepiscopalis, aut Pontificalis, vel alterius cujuslibet dignitatis, contra prædictum ordinem, & qualificationes superius ordinatas, de dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officiis, seu quibusvis aliis beneficiis Ecclesiasticis hujusmodi aliter, quàm modo præmisso disposuerit, dispositiones ipsæ sint ipso jure nullæ, collationesque & provisiones, ac dispositiones illorum ad immediatum Superiorem devolvantur, qui eisdem personis modo præmisso qualificatis, providere teneatur, & si contraverit, ad alium superiorem devolvatur provisio, & præsentatio hujusmodi gradatim, donec ad sedem Apostolicam fiat devolutio. Præterea volumus, quod collatores Ordinarii, & patroni Ecclesiastici præfati, qui dignitates, personatus, administrationes, & officia, ac beneficia in mensibus graduatis & nominatis assignatis vacantia, illis graduatis simplicibus, aut nominatis illa conferre, aut ad illa eos dumtaxat præsentare teneantur, qui per tempus competens in Universitate famosa studuerint; tempus autem competens decennium in Magistris, seu Licentiatis, aut Baccalaureis in Theologia. Septennium verò in Doctoribus, seu Licentiatis in jure Canonico, Civili, aut Medicina.

Quinquennium autem in Magistris, seu Licentiatis in artibus cum rigore examinis à Logicalibus inclusivè, aut in altiori facultate. Sexennium autem in Baccalaureis simplicibus in Theologia, Quinquennium verò in Baccalaureis juris Canonici, aut Civilis, in quibus Baccalaureis juris Canonici, aut Civilis, si ex utroque parente nobiles fuerint, triennium esse decernimus; præfatique graduati, & nominati Collatoribus Ordinariis, sive patronis Ecclesiasticis, semel ante vacationem beneficii, de literis gradus, seu nominationis, & de præfato tempore studii per literas patentes Universitatis, in qua studuerint, manu scribæ, & sigillo Universitatis signatas, fidem facere teneantur. Cum verò probatio nobilitatis fieri deberet ad effectum, ut nobiles ipsi gaudere possint beneficio minoris temporis studii, tunc nobilitas ipsa per quatuor testes deponentes in judicio coram Judice Ordinario loci, in quo est natus ille, de cujus nobilitate ex utroque parente constare debet, etiam in partis absentia probari possit; teneanturque præfati graduati, tam simplices, quàm nominati, patronis Ecclesiasticis, aut Collatoribus Ordinariis, quibus gradus, aut nominationis literas hujusmodi insinuare deberent, literas suorum gradus & nominationis, certificationis temporis studii, & attestationis nobilitatis duplicatas dare, ac in singulis annis tempore Quadragesimæ, per se vel procuratorem suum, Collatoribus nominatoribus seu patronis Ecclesiasticis, aut eorum vicariis, eorum nomina & cognomina insinuare, & eo anno, quo præfatam insinuationem facere omiserint, beneficium in vim gradus, aut nominationis hujusmodi petere non possint; & si Collatoribus Ordinariis, aut patronis Ecclesiasticis, in mensibus deputatis graduatis simplicibus, aut graduatis nominatis, qui diligentias præfatas fecerit, collatio, seu præsentatio per Collatorem, seu patronum Ecclesiasticum, etiam eisdem mensibus facta, alteri quàm graduato, vel nominato non propter hoc irrita censeatur. Si tamen graduatus simplex, aut nominatus, beneficium post insinuationem gradus, aut nominationis in mensibus eis assignatis vacans petierit, & inter suam insinuationem, & præfatam requisitionem non supervenerit Quadragesima, in qua nomen & cognomen insinuare debuerit, ad beneficium sic vacans cum capacem, ipsumque illud consequi posse debere decernimus. Statuimus quoque & ordinamus, quod collatores Ordinarii, & patroni Ecclesiastici præfati, inter graduatos, qui literas gradus cum tempore studii, & attestatione nobilitatis debitè insinuaverint, quoad beneficia in mensibus eis deputatis vacantia, gratificare possint illum ex eis, quem voluerint: quò verò ad beneficia in mensibus graduatis, nominatis, deputatis, antiquiori nominato conferre, seu antiquiorem nominatum, qui literas nominationis, tempore studii, & attestationis nobilitatis debitè insinuaverit, præsentare, seu nominare teneantur; concurrentibus autem nominationibus ejusdem

anni, Doctores Licentiatos, Licentiatos Baccalaureis, (demptis Baccalau-
 reis formatis in Theologia: quos favore studii Theologici, Licentiatos in ju-
 re Canonico, Civili aut medicina præferendos esse decernimus) Baccalau-
 reos juris Canonici aut Civili, Magistris in artibus præferri volumus. Con-
 currentibus autem pluribus Doctoribus in diversis facultatibus, Doctorem
 Theologum Doctorem in jure, Doctorem in jure Canonico, Doctorem in jure
 Civili, Doctorem in Civili, Doctorem in Medicina præferendos esse decerni-
 mus; & idem in jure Licentiatos & Baccalaureis servari debere volumus, & si
 in eisdem facultate, & gradu concurrerent, ad datam nominationis seu gra-
 dus recurrendum esse volumus, & si in omnibus his concurrerent, tunc col-
 lator Ordinarius inter eosdem concurrentes gratificare possit. Volumus
 autem, quod nominati literas nominationis ab Universitatibus, in quibus
 studuerint, obtinentes, in nominationum literis beneficia per eos possessa,
 & eorum verum valorem exprimere teneantur, alioquin literarum nominatio-
 nis hujusmodi eo ipso nullæ sint, & esse censeantur. Si quis verò ex dictis
 qualificatis graduatis simplicibus, aut nominatis tempore vacationis bene-
 ficium in mensibus eis deputatis vacantibus duas obtineat præbendas, in Ca-
 thedralibus etiam Metropolitanis, aut Collegiatis, seu dignitatem vel præ-
 bendam, vel aliud beneficium seu alia beneficia, quorum insimul, vel cujus
 fructus, redditus & proventus tempore residentiarum, & horis Divinis inter-
 essendo, ad Summam ducentorum florenorum auri de Camera ascende-
 rent, beneficium in vim gradus seu nominationis hujusmodi tunc petere,
 seu consequi non possit. Et insuper quod tam graduati simplices, quam no-
 minati beneficia in mensibus eis assignatis vacantibus petere & consequi
 possint secundum propriam personarum concordantiam & conformitatem, vi-
 delicet sæculares sæcularia, & Religiosi regularia beneficia Ecclesiastica: ita
 quod sæcularis nominatus beneficia regularia in mensibus deputatis va-
 cantibus, prætextu cujusvis dispensationis Apostolicæ, & contra Religiosus
 beneficia sæcularia petere, aut consequi minimè possit. Quodque beneficia
 simpliciter, vel ex causa permutationis in mensibus graduatis simplicibus,
 & nominatis assignatis vacantibus, eis non sint affecta, nec debita, sed ex cau-
 sa permutationis cum permutantibus dumtaxat, simpliciter verò vacantibus
 beneficia hujusmodi personis idoneis per ipsos Ordinarios liberè conferri
 possint.

*De collatio-
 ne Ecclesia-
 rum Paro-
 chialium.*

X. Statuimus quoque, quod Parochiales Ecclesiæ in Civitatibus, aut
 Villis mutatis existentes, non nisi personis modo præmissis qualificatis, aut
 saltem qui per tres annos in Theologia, vel altero juris studuerint, seu
 Magistris in artibus, qui in aliqua Universitate privilegiata studentes, Ma-
 gisterii gradum adepti fuerint, conferantur. Monemus autem præfati Regni
 Universitates sub pœna privationis omnium & singulorum privilegiorum

à No-

à Nobis & sede Apostolica obtentorum, ne Collatoribus seu patronis Ecclesiasticis habeant aliquos nominare, nisi eos, qui secundum præfata tempora studuerint, & secundum dictarum Universitatum statuta ad gradus, & non per saltum proventi fuerint. Quod si secus fecerint, ultra nullitatis pœnam quam in præfatarum nominationum literis declaramus, Universitates ipsas nominandi privilegio ad tempus secundum culpæ qualitatem suspendemus. Si quis autem graduatorum vel nominatorum in mensibus deputatis à collatoribus Ordinariis, aut personis Ecclesiasticis beneficium vacans in vim gradus, aut nominationis petierit, & collatorem Ordinarium in vim præfati gradus aut nominationis in processu posuerit, & aliter molestaverit, illum ultra expensatum, damnorum, & interesse condemnationem, & fructibus sui gradus, & nominationis privandum esse decernimus; eodemque vinculo collatores Ordinarios, & patronos Ecclesiasticos, quibus graduati, & nominati debite, ut supra, qualificati suos gradus, & nominationis literas insinuaverint, adstringimus, ut beneficia ad eorum collationem, & præsentationem spectantia, in mensibus graduatorum simplicium, & nominatorum vacantia, stantibus præfatis graduatis, aut nominatis debite qualificatis illa prosequentibus, aliis quàm graduatis aut nominatis non conferant, sub pœna suspensionis potestatis conferendi beneficia in octo mensibus illo anno ad collationem eorum, ac præsentationem liberam spectantibus.

XI. Statuimus quoque, & ordinamus, quod quilibet Rom. Pont. semel dumtaxat tempore sui Pontificatus literas in forma mandati juxta formam inferius adnotatam, & non ultra dare possit, hoc modo, videlicet, unum collatorem habentem collationem decem beneficiorum in uno, habentem autem collationem quinquaginta beneficiorum, & ultra, in duobus beneficiis dumtaxat gravare possit: ita tamen quod in eadem Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata collatorem unum pro tempore in duabus præbendis non grave. Et ut obvietur litibus, quæ occasione literarum mandatorum hujusmodi oriri possent, mandata hujusmodi sub forma quæ est inferius annotata, dari volumus, quam ad perpetuam rei memoriam in Cancellaria Apostolica publicari, & in illius quinterno registrari mandamus. Declarantes, prosequentes hujusmodi mandata quoad beneficia sub illis comprehensa, Ordinariis collatoribus & graduatis simplicibus, & nominatis præferendos esse Nosque & Successores Nostros jure præventionis, dignitates, personatus, administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica, & sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, quæcumque, & quomodo-cumque qualificata, tam in mensibus graduatis simplicibus, & nominatis, quàm Ordinariis collatoribus præfatis assignatis vacantia, ac etiam sub dictis mandatis comprehensa liberè conferre.

*De literis
Papa in forma
mandati
cujus tenor
videri
poteft Bul-
larii roma-
na ad Leonis
10. Constit.
20. & apud
Rebuff. ad
Concord.*

*De vero
valore ex-
primendo.*

XII. Statuimus insuper, quod in provisionibus, quas personis quibusvis de beneficiis vacantibus, seu certo modo vacaturis, per Nos, & Successores Nostros, ac sedem prædictam, etiam motu proprio, etiam promotis ad Ecclesias Cathedrales, & Metropolitanas, ac Monasteria, ut obtenta per eos beneficia retinere possint, fieri contigerit, illorum verus annuus per florenos ducatorum auti de Camera, aut libras Turonenses, seu alterius monetæ valor, secundum communem æstimationem exprimi debeat, alioquin gratiæ ipsæ sint ipso jure nullæ.

*De causis in
partibus
Francia co-
gnoscendis,
& earum
appellatio-
nibus.*

XIII. Statuimus quoque & ordinamus, quod in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis, omnes & singulæ causæ, exceptis majoribus in jure expressè denominatis, apud illos Judices in partibus, qui de jure, aut consuetudine præscripta, vel privilegio illarum cognitionem habent, & terminari & finiri debeant. Et ne sub umbra appellationum, quæ nimium, & nonnunquam frivola interponi consueverunt, atque etiam in eadem instantia ad prorogationem litium sæpe multiplicari injustis vexationibus, materia præbeatur volumus, quod si quis offensus coram suo Judice Justitiæ complementum habere non possit, ad immediatum superiorem per appellationem recursum habeat; nec ad aliquem Superiorem, etiam ad Nos, & Successores Nostros, vel sedem prædictam, omisso medio; nec à gravamine in quacumque instantia, ante definitivam sententiam quomodolibet appelletur, nisi forsitan tale gravamen extiterit, quod in definitiva reparari nequiret, & eo casu non nisi ad immediatum Superiorem liceat appellare. Si quis verò immediatè subjectus sedi Apostolicæ, ad eandem sedem duxerit appellandum, causa committatur in partibus per rescriptum usque ad finem litis, videlicet usque ad tertiam sententiam conformem inclusivè, si ab illis appellari contigerit: nisi propter defectum denegatæ justitiæ, aut justum metum, & tunc committi debeat in partibus convicinis, & cum causarum expressione, quæ etiam de illis, etiam legitimè aliàs quàm per juramentum coram Judicibus à Sede Apostolica deputandis constare debeat. Processus autem contra præmissa attentatos, nullos & irritos esse volumus, ac rescripta contra præmissa impetrantes, in expensis, damnis, & interesse condemnari debere decernimus, atque declaramus. Sanctæ verò Romanæ Ecclesiæ Cardinales, qui pro universali Ecclesia continuè laborant, nec non dictæ sedis officiales, officia sua actu exercentes, sub præsentis decreto non intendimus comprehendi.

*Earundem-
que instan-
tiis & ter-
minatione.*

XIV. Statuimus etiam & ordinamus, quod Judices causas, quæ in partibus terminari debent, coram eis pro tempore pendentes, sub pœna excommunicationis, & privationis beneficiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrenda, infra biennium terminare debeant, pars verò diffugiens, & expeditionem ipsius causæ malitosè impediens, gravissimè per eosdem Judices mul-

mulsetur, etiam usque ad privationem juris in hujusmodi processu præ-
tensi, si eis visum fuerit, super quo eorum conscientias oneramus; ab inter-
locutoriis autem secundo, à definitivis verò tertio dumtaxat provocare li-
cere decernimus.

XV. Volumusq; secundam sententiam interlocutoriam conformem, & *Appellatio-*
tertiam definitivam etiam conformem, omni mora cessante, executioni de- *nibus.*
bitæ demandari debere, quacumque appellatione interposita non obstante.

XVI. Statuimus quoque, quod quicumque, dummodo non sit violen- *Triennali*
tus, sed habens coloratum titulum, pacificè & sine lite prælaturam, dignitas *pacifico*
tem, personatum, administrationem, vel officium, seu quodcumque bene- *possessoris.*
fium Ecclesiasticum triennio proximo hætenus possidet, vel pro tempore
re possidebit, in petitorio vel possessorio à quoquam etiam ratione juris no-
viter reperti molestari nequeat, præterquam prætextu hostilitatis, aut alte-
rius legitimi impedimenti, de quo protestati, & illud juxta Concilium Vi-
ennense intimari debeat; lis autem hoc casu quoad futuras controversias
intelligatur, si ad executionem citationis, jurisque sui in iudicio exhibitio-
nem, aut terminorum omnium observationem processum fuerit.

XVII. Monemus etiam Ordinarios, ut diligenter inquirent, ne quis sine *Beneficia*
titulo beneficium possideat, & si quem beneficium sine titulo possidere res *sine titulo*
pererint, declarent illius jus non competere, cujusvis temporis detentione *possidentio*
non obstante, de ipsoque beneficio possit illi (dummodo non sit intrusus, *bis.*
vel violentus, aut aliàs indignus) vel alteri idoneo provideri.

XVIII. Et insuper statuimus, quod quicumque Clericus cujuscumque *Concubi-*
conditionis, status, religionis, dignitatis, etiam si Pontificalis, vel alterius præ- *nariorum*
eminentiæ fuerit, qui post habitam præsentium notitiam, quam habere præ- *pænis.*
sumatur post duos menses, post earundem præsentium publicationem in ec-
clesiis Cathedralibus factam, quam ipsi Diocesani omnino facere teneantur,
postquam præsentibus ad eorum notitiam pervenerint, publicus concubi-
narius à perceptione fructuum omnium beneficiorum suorum trium men-
sium spatio sit ipso facto suspensus, quos suus Superior in fabricam vel ali-
am evidentem Ecclesiarum utilitatem, ex quibus ii fructus percipiuntur,
convertat: nec non hujusmodi publicum concubinarium, ut primùm talem
esse noverit, mox suus Superior monere teneatur, ut infra brevissimum ter-
minum concubinam dimittat, & si illam non dimiserit, vel dimissam, seu ali-
am publicè resumpserit, jubemus, ut ipsum in omnibus suis beneficiis om-
nino privet. Et nihilominus ii publici concubinarium, usque quò cum eis per
suos Superiores post ipsarum concubinarum dimissionem, manifestam-
que vitæ emendationem fuerit dispensatum, ad susceptionem quorumi-
cumque bonorum, dignitatum, beneficiorum, officiorumve sint inhabiles,
qui si post dispensationem recidive vomitu ad hujusmodi publicum

conu-

concupinatum redierint, sine spe alicujus dispensationis ad prædicta prorsus inhabiles existant, quodque si hi ad quos talium correctio pertinet, eos, ut prædictum est, punire neglexerint, eorum Superiores tam in ipsos de neglectu, quam in illos pro concubinato modis omnibus digna punitione animadvertant. In Conciliis etiam provincialibus, & Synodalibus adversus tales punire negligentes, vel de hoc crimine diffamatos, etiam per suspensionem à collatione beneficiorum, vel alia condigna pœna severiter procedatur, & si ii quorum destitutio ad Nos, & sedem prædictam spectat, per Concilia provincialia, aut suos Superiores propter concupinatum publicum reperiantur privatione digni, statim cum processu inquisitionis ad Nos deferantur; eadem diligentia, & inquisitio in quibuscumque generalibus Capitulis, etiam provincialibus, quoad eos servetur, pœnis aliis contra prædictos, & alios non publicos concubinarios à jure statutis, in suo robore permansuris.

Concupinarii publici qui sint.

XIX. Publici autem intelligendi sunt non solum ii, quorum concupinatus per sententiam aut confessionem in jure factam; seu per rei evidentiam, quæ nulla possit tergiversatione celari, notorius est, sed etiam qui mulierem de incontinentia suspectam, & diffamatam tenent, & per suum Superiorem admoniti, ipsam cum effectu non dimitunt.

De concupinariis non permittendis.

XX. Quia verò in quibusdam regionibus nonnulli jurisdictionem Ecclesiasticam habentes, pecuniarios quæstus à concupinariis percipere non erubescunt, patientes eos in tali fœditate sordescere, sub pœna maledictionis æternæ præcipimus, ne deinceps sub pacto, compositione, aut spe alterius quæstus, talia quovis modo tolerant, aut dissimulent; alioquin ultra præmissam negligentiam pœnam, duplum ejus, quod propterea acceperint, restituere, & ad pios usus omnino convertere teneantur, & compellantur. Ipsas autem concubinas, aut suspectas Prælati omnibus modis curent à suis subditis, per auxilium, & brachii sæcularis invocationem (si opus fuerit) penitus arcere, qui etiam filios ex tali concupinatu procreatos apud patres suos cohabitare non permittant. Jubemus insuper, quod in prædictis Synodis, & Capitulis præmissa publicentur, & ut quilibet suos subditos ad ipsarum concupinarum dimissionem moneat diligenter. Injungimus præterea omnibus sæcularibus viris, etiam si Regali præfulgeant dignitate, ne ullum qualecumque inferant impedimentum, quocumque quæsito colore Prælati, cui ratione sui officii adversus subditos suos pro hujusmodi concupinatu, & aliis casibus sibi à jure permissis procedunt. Et cum omne fornicationis crimen lege Divina prohibitum sit, & sub pœna peccati mortalis necessaridè evitandum, monemus omnes Laicos, tam uxoratos, quam solutos, ut similiter à concupinatu abstineant; nimis enim reprehensibilis est, qui uxorem habet, & ad aliam uxorem seu mulierem accedit; qui verò solutus est, si

conti-

continere nolit, juxta Apostoli consilium uxorem ducat; pro hujusmodi autem Divini observantia præcepti hi ad quos pertinet, tam salutaribus monitis, quàm aliis canonicis remediis omni studio laborent.

XXI. Statuimus insuper, quod ad evitandum scandala & multa pericula, subveniendumque conscientis timoratis, quod nemo deinceps à commu-
De conversatione cum excommunicatis.
 nicatione alicujus in Sacramentorum administratione, vel receptione, aut aliis quibuscumque Divinis, vel etiam prætextu cujuscumque sententiæ, aut censuræ Ecclesiasticæ, seu suspensionis, aut prohibitionis ab homine vel à jure generali promulgatæ, teneantur abstinere, vel aliquem vitare, vel interdictum Ecclesiasticum observare, nisi sententiæ, prohibitio, suspensio, vel censura hujusmodi fuerit, vel contra personam, Collegium, Universitatem, & Ecclesiam, aut locum certum, aut certam, à Judice publicata, & denunciata specialiter & expressè, aut si notoriè in excommunicationis sententi-
Interdictis que Ecclesiasticis.
 am constiterit incidisse, quod nullâ possit tergiversatione celari, aut aliquo Juris suffragio excusari, eum à communionem illius abstinere volumus, juxta Canonicas sanctiones. Per hoc tamen hujusmodi excommunicatos, suspensos, interdictos, seu prohibitos non intendimus in aliquo relevare, nec eis quomodolibet suffragari.

XXII. Et quoniam ex indiscreta interdictorum promulgatione, multa contueverunt scandala evenire, statuimus, quod nulla Civitas, Oppidum, Castrum, Villa, aut locus Ecclesiastico supponi possit interdicto, nisi ex causa, siue culpa ipsorum locorum, aut Domini, seu Rectoris, vel Officialium: propter culpam autem, seu causam alterius cujuscumque privatæ personæ, hujusmodi loca interdicti nequaquam possint, auctoritate quâcumque ordinariâ, vel delegatâ, nisi talis persona prius fuerit excommunicata, ac denunciata, seu in Ecclesia publicata; aut Domini, seu Rectores, vel Officiales ipsorum locorum auctoritate Judicis requisiti, hujusmodi personam excommunicatam infra biduum inde cum effectu non ejecerint, aut ad satisfaciendum compulerint; quâ etiam post biduum ejecta recedente, vel satisfaci-
Resignationibus beneficiorum.
 ente, mox Divina relumi possint, quod etiam in pendentibus locum habere decernimus.

XXIII. Nec non constitutionem de eorundem Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio editam, quam cum irri-
Resignationibus beneficiorum.
 tanti decreto statuimus, & decrevimus & ordinavimus, quod ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus decessione regiminis, & administrationis Ecclesiarum, & Monasteriorum factâ per eos, qui Ecclesiis & Monasteriis ipsis præerunt, seu illa in administrationem, seu commendam, aut ut aliis unita, aut aliâ obtinebant, seu resignatione aliorum quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum, seu cessione juris in eis, vel ad ea quos modolibet competentis, aut privationis, vel depositionis, aut censurarum

fulminatione, etiam literis Apostolicis à Nobis, & sede Apostolica, etiam motu proprio pro tempore emanatis, quæ in manibus Romani Pontificis factæ dicerentur, contentis, etiam si super illis narratis fundaretur intentio, constare & apparere deberet per publica instrumenta, vel documenta authentica. Alioquin tam in iudicio, quàm extra illud, narrativa & assertio huiusmodi in præiudicium tertii minimè stari, nec ex illis alicui præiudicium afferri debere, nisi de huiusmodi narrativa, & assertione etiam in literis Apostolicis facta altero ex præmissis modis doceretur, innovamus, illamque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari mandamus.

*Stabilitur
concordia
cum Rege,
qui Bononiæ
ipsemet
huic Pontifici
obedientiam
prestitit.*

*Cui derogari
non
posse decernit.*

XXIV. Et quia ad supradictam concordiam cum præfato Rege ob illius sinceram devotionem erga Nos, & sedem prædictam ostensam, cum ad præstandam Nobis reverentiam, & filialem obedientiam, ad Civitatem Nostram Bononiæ personaliter accessit, consentimus, illamque inviolabiliter observari desideramus, illam veri contractus & obligationis inter Nos, & sedem Apostolicam prædictam ex una, & præfatum Regem, & Regnum suum ex altera partibus, legitimè initi, vim & robur obtinere.

XXV. Ac illi & præsentibus in aliqua sui parte per quascumque literas, & gratias per Nos, & Successores Nostros desuper concedendas derogari, clausulamque cum earundem derogatione præsentium latissimè extendenda, ac quod eadem præsentibus literæ, & earum tenor pro expressis habeantur in quibusvis supplicationibus pro tempore signatis appositam, nihil penitus operari, & illius vigore in literis Apostolicis super ipsis supplicationibus conficiendis quicquam per quod præsentibus, aut alicui particulae de contentis in eis derogaretur, seu derogari videretur, narrari non possit: & sic per quoscumque Iudices, etiam Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, & præfatae Romanæ Ecclesiæ Cardinales in quibusvis causis super præmissis, vel eorum aliquo pro tempore motis iudicari, definiti & sententiarum debere, sublata eis aliter sententiandi, & definiendi omnimoda facultate, & auctoritate; nec non irritum & inane quidquid secus super iis, vel eorum aliquo, à quoquam quavis auctoritate, etiam per Nos, & Successores Nostros præfatos scienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

*Factum,
quod Rex
infra certum
tempus
hanc concordiam
in suo Regno
acceptari
faciat.*

XXVI. Volumus autem, quod præfatus Rex præsentibus literas, ac omnia & singula in eis contenta, quæ in prima futura sessione præsentis Concilii Lateranensis approbati & confirmari facere promisimus, infra sex menses à die approbationis & confirmationis computandos non approbaverit, & ratificaverit, & ea perpetuis futuris temporibus in Regno suo, & omnibus aliis locis, & dominiis dicti Regni per omnes Prælatos, & alias etiam Ecclesiasticas personas, ac Curias Parliamentorum legi, publicari, jurari & registrarum, ad instar aliarum Constitutionum Regiarum, & de acceptance,

lecti-

lectione, publicatione, juramento, & registratione prædictis infra prædictum terminum per omnium & singulorum supradictorum patentes literas, aut authenticas scripturas Nobis non transmiserit, aut Nuncio Nostro apud ipsum Regem existenti, per eum ad Nos destinandas non consignaverit, & deinde singulis annis etiam legi, prout aliàs ipsius Francorum Regis Constitutiones, & Ordinationes, quæ in viridi sunt observantia, observari debent, inviolabiliter observari cum effectu non fecerit, præsentis literæ, & inde secuta quæcumque sint cassa, & nulla, nulliusque roboris, vel momenti.

XXVII. Et cum omnium quæ in Regno, Delphinatu, & Comitatu prædictis aguntur notitiam non habeamus, consuetudines, statuta, seu usus libertati Ecclesiasticæ, & auctoritati sedis Apostolicæ quomodolibet præjudicantia, si qua in Regno, Delphinatu & Comitatu prædictis aliàs quàm in præmissis existant, non intendimus Nobis, & eidem sedi in aliquo præjudicare, seu illa tacitè, vel expressè quomodolibet approbare.

XXVIII. Et nihilominus præfato FRANCISCO & pro tempore existenti Francorum Regi in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, quatenus per se, vel alium, seu alios in dignitate Ecclesiastica constitutos, præsentis literas, ac omnia & singula in eis contenta, quando & quoties opus fuerit publicari, & ea inviolabiliter observari faciant. Contradictores cujuscumque dignitatis & præminentia fuerint, per censuras Ecclesiasticas, & pecuniarias pœnas, aliaque juris & facti quævis opportuna remedia, appellatione qualibet omninò postposita, compescendo.

XXIX. Non obstantibus omnibus supradictis, aut si aliquibus, communiter vel divisim ab eadem sit sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicati non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

XXX. Nulli verò hominum liceat hanc paginam Nostræ approbationis, innovationis, mandati, decreti, & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatotum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ in publica sessione in Lateranensi sacrosancta Basilica solemniter celebrata, Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo quingentesimo sexto decimo, quarto decimo Kalen. Januarii, Pontificatus Nostri anno quarto.

§. r. Hæc porro Concordata fusissimè explicat *Rebuffus* speciali in ea edito commentario, ad quem proinde lectorem remitto, ac me, meaque omnia, quæ in hoc opusculo scripsi, infallibili Sanctæ Matris Ecclesiæ Romanæ censuræ, & melius sententiam judicio humillimè submitto.